

Tuberkuloza u Zadarskoj županiji u razdoblju od 2008. do 2014. godine - neki epidemiološki podaci

Snježana Marinović - Dunatov
Zavod za javno zdravstvo Zadar

Uvod

Tuberkuloza je zarazna bolest uzrokovana bakterijom *Mycobacterium tuberculosis* i najčešće napada pluća. Tuberkuloza je izlječiva bolest i može se spriječiti.

Kad bolesnici s tuberkulozom pluća kašlju, kišu ili pljuju šire bakterije zrakom do zdravih osoba. Osoba treba udahnuti samo nekoliko ovih bakterija da postane zaražena.

Oko jedne trećine čovječanstva ima latentnu tuberkulozu, što znači da je zaraženo s bakterijom ali još nisu razvili bolest i ne mogu je širiti. Ljudi zaraženi s bakterijom tuberkuloze imaju 10% životni rizik da razviju tuberkulozu. Bez odgovarajućeg liječenja 45% bolesnika s tuberkulozom će umrijeti.

Tuberkuloza se pojavljuje u svim dijelovima svijeta. U 2014. godini najveći broj novooboljelih slučajeva se pojavio u Jugoistočnoj Aziji i Zapadnom Pacifiku, što čini 58% svih novih slučajeva u svijetu. Afrika je najteže opterećena s najvećom incidencijom od 281 novooboljelih na 100 000 stanovnika u 2014. godini (dok je prosječna svjetska incidencija 133).

U 2014. godini tuberkuloza je usmrtila oko 1,5 miliona ljudi. Preko 95% svih slučajeva smrti javlja se u zemljama u razvoju. Učinkovitim dijagnozom i liječenjem tuberkuloze procijenjuje se da je spašeno 43 miliona života između 2000 i 2014. godine.

Standardni antituberkulozni lijekovi se upotrebljavaju već desetljećim, i rezistencija je raširena. Sojevi bakterije koji su otporni na jedan antituberkulozni lijek su već zabilježeni u svim nacionalnim praćenjima.

MDR-TB multirezistentna tuberkuloza je oblik tuberkuloze uzrokovan bakterijom koja ne odgovara na najmanje dva antituberkulozna lijeka: izoniazid i rifampicin. Oko 480 000 ljudi je razvilo MDR tuberkulozu u svijetu u 2014. godini. Više od polovine ovih slučajeva je u Indiji, Narodnoj Republici Kini i Ruskoj Federaciji.

Prema podacima iz 2014. godine Hrvatska pripada zemljama niske incidencije tuberkuloze s 10 novooboljelih na 100 000 stanovnika. Hrvatska pokazuje silazni trend incidencije. Za našu županiju najniža stopa incidencije od 5 novooboljelih na 100 000 stanovnika postignuta je u 2014. posljednjoj godini praćenja.

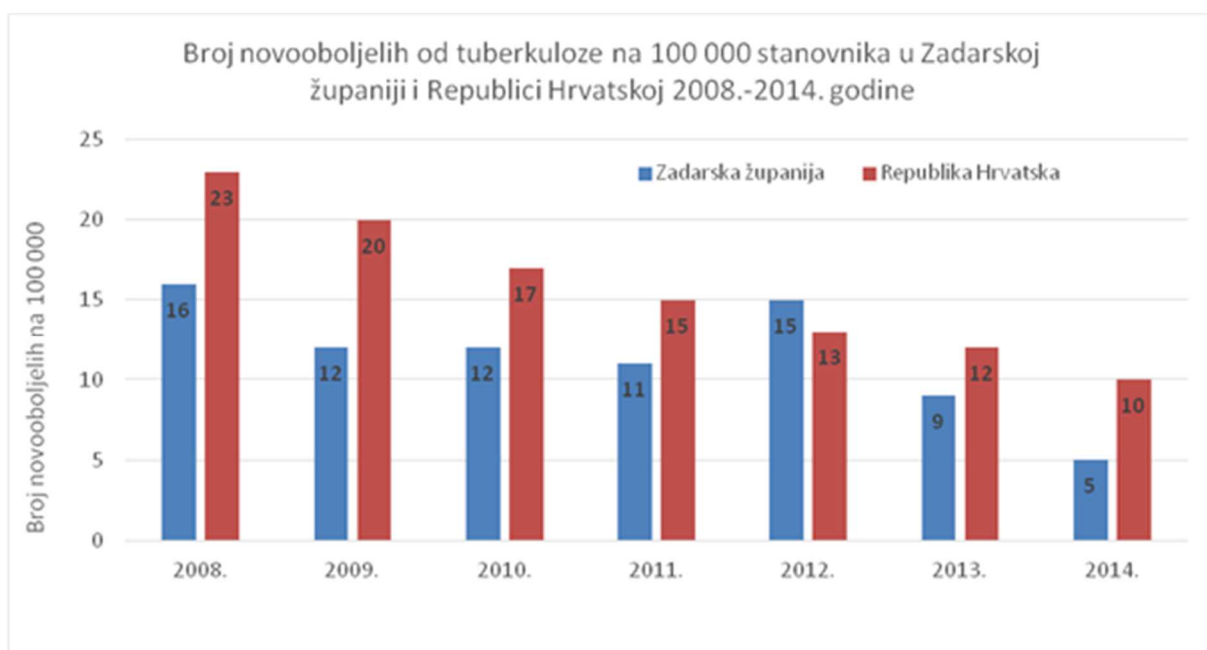
Materijal i metode:

Retrospektivno su analizirani podaci tijekom sedam godina od 2008. – 2014. godine.

Korišteni su podaci Hrvatskog zdravstveno – statističkog ljetopisa HZJZ za 2014. godinu i Službe za epidemiologiju ZJZ Zadar. Podaci su prikazani u tablicama i grafikonu.

Tablica 3. Incidencija tuberkuloze za Hrvatsku i za Zadarsku županiju u razdoblju od 2008. - 2014. godine

Godina	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Incidencija Hrvatska	23	20	17	15	13	12	10
Incidencija Zadarska županija	16	12	12	11	15	9	5

Slika 46. Incidencija tuberkuloze za Zadarsku županiju i Republiku Hrvatsku 2008. - 2014. godine

Tablica 4. Apsolutan broj oboljelih od tuberkuloze za Zadarsku županiju u razdoblju od 2008. - 2014. godine

Godina	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.
Broj oboljelih od TBC-a	30	24	23	22	29	16	9

Tablica 5. Kategorije obrasca Ishoda liječenja od tuberkuloze za 2013. i 2014. godinu u Zadarskoj županiji

Godina	Izliječen	Liječenje završeno	Smrt od TBC-a	Ostalo	Ukupno
2013.	5	4	3	4	16
2014.	2	4	3	0	9

Rezultati

Incidencija tuberkuloze za Zadarsku županiju i Hrvatsku pokazuje trend opadanja u promatranom razdoblju. Stopa incidencije tuberkuloze smanjila se u Zadarskoj županiji 3 puta tj. smanjila se sa 16 na 5 na 100.000 stanovnika, a za Hrvatsku se upola smanjila s 23 na 10 na 100.000 stanovnika.

Najveći broj godišnje oboljelih u Zadarskoj županiji je 30 u 2008. godini, a najmanji 9 oboljelih u 2014. godini.

Rezultati praćenja ishoda liječenja za 2013. i 2014. godinu pokazuju da najveći broj oboljelih (62,5%) pripada kategorijama izliječen i završeno liječenje. Prijavljeno je 6 smrti zbog tuberkuloze u te dvije godine.